

Apistogramma borellii - Sárga törpesügér

ELSŐ LEÍRÓJA:	Regan, 1906
CSALÁD:	Cichlidae
MÉRET:	5-6 cm
C°:	22-26
pH°:	5-7,5
Nk°:	0-10
HELYIGÉNY:	75 liter
VISELKEDÉS:	békés
TÁPLÁLÉK:	ragadozó
TARTÓZKODIK?	alsó- és középső szint
ÉLETTARTAM:	3-5 év
TERM.VÉD.:	felméretlen

Apistogramma borellii
Sárga törpesügér

(Regan, 1906)

TOVÁBBI KÉPEK:

TÉRKÉP (MAP); ELTERJEDÉSI TERÜLETE:

Apistogramma borellii – Sárga törpesügér elterjedési területe (Map)

Megtalálható Brazíliában, Bolíviában, Argentínában és Paraguayban. A Paraná, Uruguay és Paraguay - folyók és vízbaszük képezi elsődleges elterjedési területét. Nagyon széles az elterjedési területe, számos vízfolyásban megtalálhatjuk, ami nagyon különböző életkörülményeket feltételez. Érdekesség, hogy megtalálták már alacsonyabb, mint 7 C-os vízben is!

 Térkép: [aquamap](#)
KÜLALAK ÉS JELLEGZETESSÉGEK LEÍRÁSA:

Kissé zömök testű, s ezt a hatást a hímen még erősíti a rövid orr, a kifejezetten duzzadt ajkak, ami a halat egy kissé "morcos" külsejűvé teszi. A hím úszói erőteljesek, jól fejlettek, a nőtényé kicsinyek és lekerekedők. A hátúszó a hímen igen magas, erőfitogtatáskor ezt rendszeresen ki is feszíti, a lágy rész csúcsba húzódik. A farok alatti úszó, kiváltképp a hímeknél, szintén meghosszabbodott. Hasi úszói fonálszerűen megnyúlt végűek.

Színezet és ivari különbségek: Szürkésbarnától kékesig; a szemtől a faroktőig sötét hosszanti csík húzódik, fölötte és alatta egy sor sötét folt van, amelyek néha végigfutó keresztávokká is sűrűsödhetnek. A pofáról hiányzanak az ismert Apistogramma-csíkok. A nőtény szürkéssárga színét sötét hosszanti csík tarkítja. Ívási időben, valamint az ivadék gondozás közben egészen megváltozik a színezet. A test ilyenkor sárgább; ebből az alapból markánsan emelkedik ki egy sötét-fekete, hosszanti csík, az ismert rajzolat a fejen, és a szintén fekete első hátúszó-sugarak.

A nőtények alapvetően barnás árnyalatúak, de a hímeken a sötét csíkokat és foltokat gyakran elnyomja a kékes irizálás. Mivel széles az elterjedési területe, sok variánsa előfordul, akad köztük olyan is, aminek szinte egész teste csillogó kék, míg feje aranyárga.

Érdekes változat az ún. *Apistogramma sp. 'Opal'* (A105), hovatarozása még vitatott, elképzelhető, hogy új fajról van szó, de nagyon sokan úgy vélik, mindössze az *Apistogramma borellii* egy területi variánsa. Nála a test elülső fele opálos kék, és a farokúszó, valamint a hátulsó régió sárga.

TARTÁSA ÉS TENYÉSZTÉSE:

A legkedveltebb és legismertebb törpesügér fajok közé tartozik, szerencsére könnyű hozzájutni. Közkedveltségét elősegíti, hogy a kevésbé kényes Apistogrammák közé sorolható, így ha már van némi gyakorlatunk az akvarisztika terén, nem jelenthet óriási kihívást e faj tartása sem.

A sárga törpesügerért már 70-75 literes medencében is gond nélkül tarthatjuk, s ha a medence térfogatát növeljük, azzal arányosan akár több párt vagy másik békés sügerfajt is helyezhetünk melléjük. Nagyjából 100 litertől már két faj vagy adott fajból 2 pár társítható. Viselkedésüket tekintve a békésebb törpesügerék közé tartozik, ívási időszakban a területvédelemből fakadó agresszió megjelenhet, de igazándiból komoly kárt nem okoznak más halakban. A kijelölt területüket, ikráikat megvédik ugyan, elkergetik a többi halat, de a sérülés egyáltalán nem jellemző. Mindenesetre nem érdemes azzal stresszolni halainkat, hogy kis akváriumban több párt is tartunk. A 100 literes vagy nagyobb medencében, különösen ha vannak tereptárgyak, barlangok, már van elég hely, hogy több hal is reviert válasszon. A kereskedelembe kapható, beakvarizált példányok társas medencében is remekül tarthatóak, a vadonfogott példányokkal bánjunk kicsit óvatosabban, önekik hagyjunk nagyobb teret, nem érdemes társítanunk más apistókkal. Érdekes tapasztalatokat is hallani e sügerekkel kapcsolatban, egyes esetekben például működik, hogy 5-6, akár 8 hím is egymás mellé helyeznek. Persze ilyenkor is figyelni kell rá, hogy legyen a halaknak elegendő szabad helyük, illetve a gyengébb egyedeknek búvóhelyük, de nem kell vérré menő csatározásoktól tartanunk. Ebben az esetben ugyanis a fellépő gyenge agresszió megoszlik a hímek között, s mivel nincs nőtény, ezért értelem szerűen ívársra sem kerülhet sor, így az akkor jelentkező erősebb territorialitással sem kell számolnunk, s egy nagy csapat, gyönyörű színekben pompázó törpesügerért kapunk.

A medencét finom szemű aljzattal rendezzük be, érdemes viszont sötét színűt választanunk, ez nyugtatja a halainkat és kiemeli színeiket. Az árnyékoló úszónövényzettel, tompított világitással egyébként hasonló hatást érhetünk el. A halak kedvelik a sűrű növényzetet, bátran ültessünk különböző vízinövényeket. Törpesügereink szívesen fognak a levelek között bújócskázni, nem fogyasztják a növényeket és még jól is mutatnak a zöld levelek között. Ha biotóphelyesen igyekszünk berendezni az akváriumot, akkor például az *Echinodorus* fajokat részesíthetjük előnyben. Ha árnyékolt medencét alakítunk ki, akkor pedig igyekezzünk kevésbé fényigényes fajok közül választani, ilyen lehet például a *Cryptocoryne*, *Anubias*, *Microsorium*.

Nagyon fontos, hogy mindig legyen elegendő búvóhely. A víz alatti tájat ágakkal, gyökerekkel változatosabbá tehetjük, halaink számára pedig sziklákból épített barlangokat, kókuszhéjakat, fél virágcserepeket helyezhetünk be. Ezek egyaránt ikrázó- és búvóhelynek is tökéletesek, s mint tereptárgyak, segítik a halainknak revierjüket kijelölni és megtartani.

A beakvarizált példányok nem olyan kényesek a vízminőséggel szemben, semleges kémhatású, középkemény vízben is megélnek. Ettől függetlenül igyekezzünk halaink számára a legoptimálisabb környezeti feltételeket biztosítani, lehetőleg a német keménységet 10 fok alatt tartjuk, s inkább savas kémhatást állítsunk be, 5,5-6,5 körül. Nagyon fontos figyelni arra, hogy halaink mely területről származnak, vadonfogott halaknál alap követelmény az élőhely minél pontosabb lemodellezése. Számos eltérés származik a befogási helyek között, egyes területek halai 5-5,5 körüli kémhatáson érzik jól magukat, míg némely területen inkább a semleges vizet szívlelik. A vízkeménység viszont szinte mindig lehet lágy, ugyanis esőerdei területek lévén, a mindennapos esők (ami közel desztillált víz lágyágú) nagyon lágyítják a vizet. A vezetőképességre is érdemes lehet odafigyelnünk, sajnos ezt még mindig nagyon kevés akvarista veszi csak figyelembe a halak gondozása során.

A hőmérséklet szintén fontos a tartás során. Általában 24-26 C a megfelelő a fajnak, nagyon meleg vízben ne tartsuk, a huzamosan 28-30 C nem felel meg neki. Megint csak azt tudom mondani, hogy vadon befogott halaknál informálódjunk a befogási helyről, ugyanis egyes variánsok a hűvös, 20-22 C-os vizet kedvelik, főképp, ha hegyvidéki folyásokból származnak. Egyébként érdekesség, hogy sárga törpesügért fogtak már be 10 C alatti vízből is.

Alaposan szűrjük akváriumukat, 100 liter környékén már mindenképp javasolt egy külső szűrő beállítása. A megnövekedett károsanyag-tartalmat (pl.: nitrát, nitrit, ammónia), nagyon rosszul viselik, kéthetente 20-40 % vizet is bátran kicserélhetünk. Mind mechanikailag, mind biológiailag tiszta vizet igényelnek. Mostanában egyre inkább kedvelté válnak a káros anyagok megkötésére, víz lágyítására használatos műgyanták, nyugodtan használhatjuk szűrőkészülékünkben. Nem kell gyorsan áramolnia vizüknek, a nyugodt körülmények megfelelőek nekik, az oxigénpótlásról a medence szellőztetésével, esőztető szűrővel, légporszórással egyaránt gondoskodhatunk. Érdemes vízéhez tőzegkivonatot csepegtetni, vagy Tebang-levelet, égertobozt akváriumába helyezni, mivel sötétítik a vizet, ez is nyugtatja a halakat és természetesebbé teszi a medencét. Mindemellett természetes úton csökkentik a kémhatást, segítenek a kórokozók elleni védelemben is. A medence aljára szórt falevelek ezen felül szintén szolgálják a természetszerű berendezést, ugyanis az esőerdei patakok alja is gyakran tele van lehullott levelekkel (ugyanis az esőerdei fák folyamatosan cserélik leveleiket, nem pedig a mérsékelt égövhöz hasonlóan hullatják, a vízbe eső levelekből pedig csersavak, huminsavak oldódnak a vízbe, ennek hatására savanyodik, sötétedik a víz).

A sárga törpesügér kiválóan társítható páncélos- és algaevő harcsákkal, pontylazacokkal. Számtalan társítási lehetőség közül választhatunk, ugyanis mind a harcsák, mind a pontylazacok nagyon színes, fajgazdag csoportnak számítanak, így egyéni ízlésünk alapján válogathatunk közöttük. Egy 75 literes akváriumban tartott sügérpár mellé egy kisebb csapat *Otocinclus vittatus* és *Corydoras arcuatus* kerülhet, a pontylazacok közül pedig például *Nannostomus trifasciatus* és *Hyphessobrycon herbertaxelrodit* választhatjuk. Persze még rengeteg más társítási lehetőség is adott, mi több, ha nem ügyelünk a biotopításra és vegyes társas medencében gondozzuk a halakat, akkor tarthatunk mellettük békés és kisebb díszmárnákat, razbórákat, csíkokat is. Más sügérekkel kellő méretű akvárium esetén tartható, ide tartozik a vitorlášhal, illetve egyéb *Apistogrammák*, *Mikrogeophagusok*, *Laetacarák* és *Dicrossusok* is.

Ragadozó halak, lehetőleg élő és fagyasztott eledeleket kapjanak. Az akváriumban tenyésztett egyedek gyakran elfogadják a műleségeket is, de ezeket inkább csak kiegészítésként használjunk, ugyanis sosem lesznek olyan színeik és olyan vitalitásuk, mintha élőket kapnának. Artémiát, Daphniát, Gammarust, Cyclopsot, blackwormot, fehér- és fekete szúnyoglárvát, ritkábban grindált és televényférget is szívesen fogyasztanak. Vörös szúnyoglárvát semmilyen formában se adjunk nekik, ugyanis emésztőszervrendszerük érzékeny, és ettől könnyedén végzetes vastagbélgyulladást kaphatnak. Fagyasztott tubifexet szintén vegyük le menüjükről, az élőket is csak alaposan kimosva, jó ideig pihentetve kaphatják, lehetőleg heti 1-2 alkalomnál ne sokkal sűrűbben.

Tenyésztése szintén nem problémás, ha már tartására odafigyelünk és igényeit biztosítottuk. Szaporítani mindenképp lágy és enyhén savas vízben célszerű őket. Hagyjuk, hogy a halak párba álljanak, párt válasszanak. Ha nyugodt környezetű a tartó medencéjük (például a fenti példában említett halak vannak mellettük), akár már ott is sor kerülhet az íváásra, de e célra érdemes különvenni őket, vagy már eleve a tenyészpárt külön medencében tartani. Biztosítsuk a vízzel szemben támasztott igényeiket minél pontosabban, legyen nyugodt a környezetük és kapjanak sok, jó minőségű, lehetőleg élő eleséget, a hőmérsékletet emeljük 26 C közelébe. Okvetlenül helyezünk az akváriumba egy félbevágott kókuszshéjat vagy cserepet, amibe ikráikat lerakhatják, de gyakran az aljzatra ívnak a menedék rejtekében. Ívás után jellemzően a nőstény őrzi az ikrákat, legyezgeti és tisztogatja őket, majd elsősorban ő gondoskodik az ivadékokról is. Gyakran a hímre is rátámadhat, ezért őt legkésőbb az ikrák kikélese után érdemes eltávolítani. A kelési idő kb. 3 nap, majd további 4 nap múlva elúszik az akár 80-100 utódot is számláló kis csapat, amit a nőstény terelget, vigyáz rájuk. Az ivadéknevelés gyakran sajnos torzulhat az akváriumban született egyedeknél, bevált módszer az ikrák elvétele, és mesterséges nevelése (ilyenkor szellőztessük légporklasztással alaposan őket, esetleg csepegtessünk penészedésgátló vegyszert az akvárium vizébe). Ha a nőstény vigyáz az ikrákra, akkor elúszás után távolítsuk el őt az utódok mellől. A vadon befogott halak általában sokkal erősebb szülői ösztönökkel bírnak. A porontyok frissen kelt artémia naupliákkal indíthatóak, s később ha rendszeresen cseréljük vizüket, jó ütemben nevelhetőek.

EGYÉB ELNEVEZÉSEK:

syn: *Heterogramma borellii*, *Heterogramma ritense*, *Heterogramma rondoni*, *Apistogramma borelli*, *Apistogramma aequipinnis*, *Apistogramma reitzigi*, *Apistogramma ritensis*, *Apistogramma rondoni*, *Apistogramma aequipinnus*.

Eng: Umbrella cichlid, Yellow dwarf cichlid.

Egyéb köznevei: Gul Dvärgcichlid, Keltakäpiöahven, Borellis Zwergbuntbarsch, Reitzigs

Zwergbuntbarsch, Gul dværgcichlide.

KATEGÓRIÁK:

[Amerikai fajok](#), [Akváriumi halak](#), [Bölcsőszájú halak](#)

KULCSSZAVAK:

[Akváriumi halak](#), [akvarisztika](#), [Regan, 1906](#), [Amerikai sügérek](#), [Cichlidae](#), [Apistogramma borellii](#), [Sárga törpesügér](#)

JELLEMZŐK:

[közepesen aktív mozgású](#), [sárga vízi](#), [félsavas \(6-6.5 pH\)](#), [középső szint](#), [fekete vízi](#), [hőigényes \(25-30 °C\)](#), [átlagos élethossza 3-6 év](#), [Kelet-Dél-Amerika](#), [normál \(6.5-7.5 pH\)](#), [átlagos növényzetigényű](#), [Déli kúp](#), [alsó szint](#), [lassú mozgású](#), [Paraguay](#), [Amerika](#), [békés viselkedés](#), [sűrű növényzetigényű](#), [Bolívia](#), [közepes méretű 5-10 cm](#), [igenlágvyvízi \(0-5°Nk\)](#), [ragadozó](#), [közepes hőigényű 20-25°C](#), [lágvyvízi \(5-10 Nk°\)](#), [Amazónia](#), [közepesméretű akvárium 50-100 literig](#), [Argentína](#), [közepesen áramló vízi](#), [barna vízi](#), [lassan mozgó vízi](#), [Dél-amerika](#).

FELHASZNÁLT IRODALOM, FORRÁSOK:

Horn Péter, Zsilinszky Sándor: [Akvarisztika](#)

- <http://www.seriouslyfish.com/species/apistogramma-borellii/>
- http://www.dwarfcichlid.com/Apistogramma_borellii.php
- <http://www.fishbase.org/summary/Apistogramma-borellii.html>
- http://www.aquamaps.org/am_americas/premap.php?map=cached&SpecID=Fis-28069&cache=1

Írta: Honffy Gábor

Katalógusba került: 2009-08-03 09:01:16

Legutolsó frissítés: 2016-06-09 07:36:46

Katalógus ID: 4171

Oldal linkje: https://akvaristalexikon.hu/akvariumi-halak/bolcsoszaju_halak/amerikai-fajok/apistogramma-borellii.html

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva